

Cuprins

Referat	5
Recenzie	6
Cuvânt înainte	7
Partea generală	8
Introducere	8
Obiectul anatomiei și locul ei în sistemul disciplinelor științifice.....	8
Noțiuni despre țesuturi, organe și sisteme de organe.....	10
Terminologia anatomică	12
Variabilitatea individuală a organelor	13
Tipurile constituționale	14
Capitolul I	
Sistemul osos (<i>systema skeletale</i>)	16
Clasificarea și structura oaselor	17
Scheletul.....	20
Scheletul trunchiului	21
Coloana vertebrală (<i>columna vertebralis</i>).....	21
Vertebrele (<i>vertebrae</i>)	21
Oasele cutiei toracice	24
Scheletul membrelor	26
Oasele membrului superior (<i>ossa membri superioris</i>)	26
Oasele mâinii	28
Oasele membrului inferior (<i>ossa membri inferioris</i>).....	29
Oasele piciorului	31
Oasele tarsului.....	31
Oasele metatarsului	32
Oasele degetelor piciorului	32
Scheletul capului	33
Oasele craniului cerebral	38
Osul occipital	38
Osul parietal	38
Osul etmoid	39
Osul temporal	39
Osul frontal.....	42
Osul sfenoid.....	43
Oasele viscerocraniului	45
Oasele lacrimale.....	45
Oasele nazale.....	45

Oasele maxilare.....	45
Oasele palatine	52
Osul malar	53
Cornetele nazale inferioare	53
Vomerul	53
Mandibula	53
Osul hioid (<i>os hyoideum</i>).....	59
Endobaza craniului (<i>basis cranii interna</i>).....	60
Exobaza craniului (<i>basis cranii externa</i>).....	62
Cavitățile osoase și fosele neuro- și viscerocraniului.....	65
Orbitele.....	65
Cavitatea nazală.....	66
Fosa temporală	68
Fosa infratemporală	68
Fosa pterigopalatină.....	68
Prezența stâlpilor, arcurilor și căpriorilor de rezistență în arhitectura craniului.....	69
Particularitățile de vârstă ale craniului.....	71
Particularitățile de sex ale craniului	72
Anomalii ale oaselor craniului	73
 Capitolul II	
Sistemul articular	74
Noțiuni de artrologie.....	74
Structura și tipurile legăturilor dintre oase.....	74
Articulațiile din organism	78
Coloana vertebrală în ansamblu și schimbările ei în legătură cu vârsta	80
Toracele în ansamblu	82
Legăturile dintre oasele craniului	83
Sincondrozele craniului (<i>synchondroses cranii</i>)	83
Articulația temporomandibulară.....	83
Articulațiile membrului superior (<i>junctionae membri superioris</i>).....	93
Articulațiile centurii scapulare	93
Articulațiile membrului superior liber (<i>articulationes membri superioris liberi</i>).....	93
Articulațiile mâinii	95
Articulațiile membrului inferior (<i>junctionae membri inferioris</i>).....	96
Articulațiile și joncțiunile centurii pelviene	97
Bazinul ca un tot întreg.....	97
Articulațiile membrului inferior liber (<i>junctionae membri inferioris liberi</i>).....	98
 Capitolul al III-lea	
Sistemul muscular	103
Noțiuni generale despre mușchi	103
Mușchii și fasciile trunchiului	111
Fasciile și topografia spatelui	113
Mușchii peretelui toracic	114

Musculatura toracică, care se referă la membrul superior	114
Diafragul	115
Fasciile toracelui	115
Mușchii peretelui abdomenului	116
Mușchii peretelui anterolateral al abdomenului	116
Canalul inghinal	117
Fasciile abdomenului	118
Mușchii și fasciile capului și gâtului	118
Mușchii mimici	122
Fasciile capului	125
Spațiile (lojele) osteo-fasciale și intermusculare ale capului	125
Mușchii superficiali ai gâtului	128
Grupa mijlocie (<i>a osului hioid</i>)	128
Mușchii profunzi ai gâtului	130
Fasciile gâtului	130
Topografia gâtului	132
Mușchii, fasciile și topografia membrului superior	134
Mușchii centurii scapulare (<i>musculi cinguli membri superioris</i>)	134
Mușchii membrului superior liber (<i>musculi membri superioris liberi</i>)	136
Mușchii antebrațului	136
Grupa anterioară – flexorii antebrațului și mâinii	137
Grupa posterioară – extensorii și supinatorul antebrațului și mâinii	137
Mușchii mâinii	138
Fasciile membrului superior	140
Topografia membrului superior	141
Mușchii, fasciile și topografia membrului inferior	143
Mușchii centurii pelviene (<i>musculi cinguli membri inferioris</i>)	143
Mușchii externi ai bazinului	144
Mușchii membrului inferior liber (<i>musculi membri inferioris liberi</i>)	145
Mușchii coapsei	145
Grupa anterioară – mușchii extensori.	145
Grupa posterioară – mușchii flexori	146
Grupa medială – mușchii adductori ai coapsei	146
Mușchii gambei	147
Mușchii anteriori ai gambei	147
Mușchii laterali ai gambei	148
Mușchii posteriori ai gambei	148
Mușchii piciorului	149
Fasciile și elemente de topografia membrului inferior	151
Organele interne (<i>viscerele</i>)	154
Noțiuni generale despre organele interne	154

Capitolul al IV-lea

Aparatul digestiv (<i>systema digestorium</i>)	156
Tubul digestiv	156
Cavitatea bucală (<i>cavitas oris</i>)	158
Vestibulul bucal (<i>vestibulum oris</i>)	160

Regiunile superficiale ale cavității bucale și ale feței	162
Buzele și regiunea labială.....	162
Limba (<i>lingua</i>) – regiunea lingvală	166
Sistemul glandular al cavității bucale.....	173
Tavanul cavității bucale	178
Palatul dur (<i>palatum durum</i>)	179
Palatul moale sau vălul palatului (<i>palatum mole sive velum palatinum</i>)	182
Mușchii vălului palatin	183
Anomalii maxilo-faciale congenitale	188
Dinții (<i>dentes</i>)	190
Filogeneza dinților.....	190
Dezvoltarea ontogenetică a dinților	190
Proliferarea	191
Histodiferențierea.....	192
Formarea smalțului.....	192
Formarea dentinei.....	192
Formarea rădăcinii dentare	192
Formarea periodonțiului.....	194
Formarea gubernaculum-ului dentis	194
Morfodiferențierea	194
Calcificarea	194
Erupția dentară	194
Erupția dinților temporari	196
Cronologia erupției dinților temporari.....	197
Înlocuirea dinților temporari	197
Erupția dinților permanenți.....	198
Câteva anomalii congenitale ale dinților	200
Generalități despre dinți și organele dentare.....	203
Odontonul – organul dentar	211
Odonțiul	211
Smalțul.....	212
Dentina.....	214
Cementul	217
Parodonțiul	219
Periodonțiul	219
Spațiul periodontal.....	221
Fibrele periodontale	221
Organizarea fibrelor periodontale	221
Spațiile interstițiale	223
Sistemul vascular	223
Sistemul nervos	224
Celulele periodonțiului	224
Substanța fundamentală.....	224
Funcțiile periodonțiului.....	224
Îmbătrânirea periodonțiului	225
Paradonțiul de înveliș.....	225
Modalități de sisteme de notare a dinților	226

Morfologia dinților permanenți și a dinților temporari, aspect particular	227
Caractere de identificare	229
Caractere de identificare	232
Caractere de identificare	234
Caractere de diferențiere a incisivilor superiori de cei inferiori	236
Caractere morfologice comune caninilor	237
Caractere de identificare	239
Caractere de identificare	241
Diferențierea caninilor superiori de cei inferiori	241
Grupul premolar	242
Caractere morfologice comune premolarilor	242
Caractere morfologice comune premolarilor superiori	246
Caractere de identificare	252
Caractere morfologice comune premolarilor inferiori	252
Diferențierea premolarilor superiori de cei inferiori	253
Caractere morfologice comune molarilor	253
Caractere de identificare	258
Caractere de identificare	260
Caractere de identificare	262
Caractere de identificare	265
Caractere de identificare	268
Variante de poziție a molarului inferior și implicații clinice	270
Caractere de identificare	270
Diferența molarilor superiori de cei inferiori	270
Dinții temporari	271
Generalități	271
Rolurile dentației temporare	271
Grupul incisiv	272
Caninii temporari	277
Molarii temporari	279
Arcada dentară și alveolară,	286
noțiuni despre segmente dento-maxilare	286
Ocluzia dentară, tipurile ei	287
Articulații fiziologice și patologice ale dinților	287
Parametrii ocluziei	287
Ariile ocluzale	287
Tipuri de contacte ocluzale	288
Radioanatomia dinților	290
Raporturile sistemului dentar cu sinusul maxilar, canalul mandibular și cavitatea nazală	290
Faringele	295
Esofagul (<i>esophagus</i>)	299
Stomacul (<i>ventriculus</i>)	301
Intestinul subțire	304
Duodenul (<i>duodenum</i>)	304
Jejunul și ileonul (<i>jejunum et ileum</i>)	306

Intestinul gros (<i>intestinum crassum</i>)	308
Cecul și apendicele (<i>caecum et appendix vermiformis</i>)	309
Colonul	310
Glandele anexe ale tubului digestiv	313
Peritoneul	317

Capitolul al V-lea

Aparatul respirator, systema respiratorium	320
Circuitul aerului	320
Căile respiratorii superioare	320
Formațiunile nazale	320
Laringele (<i>larynx</i>)	327
Arborele traheobronhic	332
Pământii (<i>pulmones</i>)	333
Cavitatea toracică, sacii pleurali și mediastinul	336

Capitolul al VI-lea

Aparatul uro-genital	338
Aparatul renal	338
Ureterul (<i>ureter</i>)	342
Vezica urinară	343
Uretra	345
Aparatul genital	347
Organele genitale la bărbat	347
Testiculele	348
Epididimul (<i>epididymis</i>)	349
Canalul deferent (<i>ductus deferens</i>)	349
Veziculele seminale (<i>vesicula seminalis</i>)	350
Ductele ejaculatoare	350
Prostata	351
Glandele bulbouretrale	351
Organele genitale externe	352
Scrotul	352
Penisul	352
Aparatul genital feminin	354
Organele genitale interne	354
Ovarul	354
Tubele uterine	356
Uterul	357
Vagina	358
Organele genitale feminine externe (<i>Organa genitalia feminina</i>)	359
Formațiunile labiale	359
Aparatul erectil	361
Glandele anexe ale vulvei	361
Glanda mamară	362
Spațiul retroperitoneal	363
Perineul	364

Capitolul al VII-lea

Sistemul circulator	367
Cordul	368
Caracteristica anatomică a cordulu	369
Configurația interioară a inimii	371
Septurile inimii	372
Ventriculele.....	372
Atriile.....	373
Structura inimii	374
Epicardul.....	374
Miocardul	374
Endocardul	375
Pericardul	378
Transformările filogenetice ale sistemului circulator	379
Sistemul vascular	379
Arterele	381
Aorta.....	382
Arterele abdomenului.....	385
Ramurile terminale ale aortei abdominale (<i>arterele bazinului</i>)	387
Arterele membrelor	390
Arterele membrelor superioare	390
Ramurile primei porțiuni a arterei subclavie.....	390
Arterele membrelor inferioare	398
Arterele plantare	401
Arterele extremității cefalice	401
Venele	409
Sistemul cav superior.....	409
Venele extremității cefalice	411
Sinusurile	411
Venele diploice și venele emisare (<i>anastomoze venoase endo-exocraniene</i>).....	413
Venele globului ocular și orbitei	415
Venele feței	416
Plexurile venoase vertebrale	418
Venele membrului superior	419
Sistemul azigos	421
Sistemul cav inferior	422
Venele membrului inferior.....	424
Circulația sângelui la făt	426
Capilarele.....	427
Sistemul vascular limfatic	428
Dezvoltarea vaselor limfatice	434

Capitolul al VIII-lea

Organele hematopoletice și sistemul imunitar	435
Sistemul imunitar	435
Componentele sistemului imunitar.....	436

Capitolul al IX-lea

Sistemul neuroendocrin	438
Sistemul nervos	438
Măduva spinării (<i>medulla spinalis</i>).....	445
Configurația externă	445
Configurația internă.....	446
Fasciculele (tractusurile) medulare.....	449
Arcul reflex	450
Membranele de înveliș ale măduvei spinării.....	451
Noțiuni generale despre encefal	452
Bulbul	454
Configurația internă.....	457
Puntea (<i>pons</i>)	459
Cerebelul	462
Ventriculul IV	464
Fosa romboidă	464
Istmul rombencefalului	466
Mezencefalul	467
Diencefalul (<i>diencephalon</i>).....	469
Talamusul	470
Ventriculul III.....	473
Telencefalul.....	473
Scoarța cerebrală	474
Configurația externă	474
Fața externă a creierului	475
Insula (<i>insula s. lobus insularis</i>).....	477
Fața medială a creierului.....	478
Fața bazală a creierului.....	479
Structura microscopică a scoarței	480
Câmpurile corticale	481
Zonele neopalliumului (<i>mantia nouă</i>).....	482
Nucleii cenușii (bazali) ai telencefalului	488
Substanța albă a telencefalului	490
Sisteme de proiecție.	493
Sisteme de asociație intraemisferice	494
Ventriculii laterali (<i>ventriculi laterales</i>).....	494
Circulația arterială a encefalului	496
Arterele emisferelor cerebrale	497
Sistemul capilar	499
Învelișurile creierului	500
Circulația lichidului cefalorahidian	503
și spațiile sale anatomice.....	503
Căile de conducere din sistemul nervos central	504
Căile medulare	504
Căi ascendente.....	504
Căi proprioceptive	504
Căi exteroceptive	505

Căi interoceptive	506
Căi descendente	506
Căi motorii	506
Căi vegetative	507
Căile din trunchiul cerebral	508
Căi ascendente	508
Căi descendente	508
Căi asociative	509
Căile cerebelului	509
Sistemul nervos periferic	511
Nervii rahidieni (spinali)	511
Rădăcinile nervilor rahidieni	511
Plexul cervical (<i>plexus cervicalis</i>)	514
Plexul brachial (<i>plexus brachialis</i>)	516
Nervii cranieni	528
Caracteristica nervilor cranieni	529
Sistemul nervos vegetativ (<i>divisio autonmica</i>)	552
Noțiuni generale despre sistemul nervos vegetativ	552
Sistemul simpatic (ortosimpatic) (<i>pars sympathica</i>)	555
Sistemul parasimpatic (<i>pars parasympathica</i>)	561
Sistemul diencefalo-hipofizar	563
Formațiunea reticulară	564
Homeostazia	565
Receptori endocrini	566

Capitolul al X-lea

Sistemul glandelor cu secreție internă	568
Glanda tiroidă	568
Timusul (thymus)	569
Hipofiza	571
Epifiza sau glanda pineală (<i>corpus pineale seu epiphysis cerebri</i>)	571
Glandele suprarenale (<i>glandulae suprarenales</i>)	572
Paraganglionii	573
Pancreasul endocrin	573
Gonadele	574

Capitolul al XI-lea

Analizatorii	577
Noțiuni generale despre analizatori și organele de simț	577
Analizatorul vizual	577
Ochiul sau organul văzului (<i>oculus, gr. ophthalmos</i>)	577
Bulbul ocular (<i>bulbus oculi</i>)	578
Tunica fibroasă (sclerotica) (<i>tunica fibrosa bulbi</i>)	578
Tunica vasculară (<i>tunica vasculosa bulbi</i>)	580
Tunica nervoasă (retina) (<i>tunica interna bulbi</i>)	581
Mediile transparente conținute în globul ocular	583
Regiunea palpebrală	583

Aparatul lacrimal (<i>apparatus lacrimalis</i>)	585
Regiunea retrobulbară	586
Mușchii globului ocular.....	586
Sectorul conductor și cel central al analizatorului vizual	587
Analizatorul cohleovestibular	588
Regiunea auriculară - urechea externă (<i>auris externa</i>)	588
Pavilionul (<i>auricula</i>).....	588
Conductul auditiv extern (<i>meatus acusticus externus</i>).....	590
Membrana timpanică (<i>membrana tympani</i>).....	590
Regiunea cavității timpanice.....	591
Urechea medie (<i>auris media</i>).....	591
Cavitatea timpanică (<i>cavum tympani</i>)	591
Oscioarele urechii	593
Tuba auditivă (<i>tuba auditiva</i>).....	594
Regiunea labirintică. Urechea internă	594
Labirintul osos (<i>labyrinthus osseus</i>).....	595
Labirintul membranos (<i>labyrinthus membranaceus</i>).....	596
Căile de conducere	599
Căile senzoriale vestibulare	599
Căile senzoriale acustice	600
Analizatorul gustativ	601
Analizatorul olfactiv	602
Căile de conducere	602
Segmentul cortical	603
Rinencefalul.....	603
Analizatorul cutanat	604
Tegumentul	604
Anexele pielii.....	608
Glandele pielii	609

Căi interne	288	Interior (internus)
Căi de sensibilitate	288	Sensitivitate (sensibilis)
Căi motorii	288	Motorii (motorius)
Căi vegetative	288	Vegetative (vegetativus)
Căile de conducere	288	Conducere (conducere)
Căi ascendente	288	Ascendente (ascendens)
Căi descendente	288	Descendente (descendens)
Căile de sensibilitate	288	Sensitivitate (sensibilis)
Căile de conducere	288	Conducere (conducere)
Căile vegetative	288	Vegetative (vegetativus)
Sistemul nervos vegetativ	288	Sistemul nervos vegetativ (vegetativus)
Nervii vegetativi	288	Nervii vegetativi (vegetativi)
Rădăcinile nervilor vegetativi	288	Rădăcinile nervilor vegetativi (vegetativi)
Plexul celiac	288	Plexul celiac (celiacus)
Plexul lombar	288	Plexul lombar (lumbalis)
Nervii vegetativi	288	Nervii vegetativi (vegetativi)
Caracterele nervilor vegetativi	288	Caracterele nervilor vegetativi (vegetativi)
Sistemul nervos vegetativ	288	Sistemul nervos vegetativ (vegetativus)
Notiuni generale despre sistemul nervos vegetativ	288	Notiuni generale despre sistemul nervos vegetativ (vegetativus)
Sistemul nervos vegetativ simpatic	288	Sistemul nervos vegetativ simpatic (simplicis)
Sistemul nervos vegetativ paraventricular	288	Sistemul nervos vegetativ paraventricular (paraventricularis)
Sistemul nervos vegetativ paraventricular	288	Sistemul nervos vegetativ paraventricular (paraventricularis)
Formațiunile vegetative	288	Formațiunile vegetative (vegetative)
Homeostazia vegetativă	288	Homeostazia vegetativă (vegetativa)
Recepții vegetative	288	Recepții vegetative (vegetative)
Capitolul X-lea	288	Capitolul X-lea (X-lea)
Sistemul glandelor interne	288	Sistemul glandelor interne (internus)
Glanda tiroidă	288	Glanda tiroidă (thyroidea)
Timusul	288	Timusul (thymus)
Hipoftiza	288	Hipoftiza (hypophysis)
Epifiza sau glanda pineală (corpul pineal sau epifiza cerebră)	288	Epifiza sau glanda pineală (corpul pineal sau epifiza cerebră)
Glandele suprarenale (glandele suprarenale)	288	Glandele suprarenale (glandele suprarenale)
Paraganglionii	288	Paraganglionii (paraganglia)
Pancreasul endocrin	288	Pancreasul endocrin (endocrinus)
Gonadele	288	Gonadele (gonadae)
Capitolul XI-lea	288	Capitolul XI-lea (XI-lea)
Analizatorii	288	Analizatorii (analizatorii)
Notiuni generale despre analizatori și organele de simț	288	Notiuni generale despre analizatori și organele de simț (analizatorii)
Analizatorul vizual	288	Analizatorul vizual (vizualis)
Organul de simț al văzului (ochiul sau organele vederii)	288	Organul de simț al văzului (ochiul sau organele vederii)
Bulbul ochilor (bulbul oculi)	288	Bulbul ochilor (bulbul oculi)
Retina (retina)	288	Retina (retina)
Tunica vasculară (tunica vascularis)	288	Tunica vasculară (tunica vascularis)
Tunica nervoasă (tunica nervosa)	288	Tunica nervoasă (tunica nervosa)
Medula transparentă (medula transparenta)	288	Medula transparentă (medula transparenta)
Coroana corneală	288	Coroana corneală (cornea)

Firma Editorial-Poligrafică "Tipografia Centrală",
 MD-2068, Chișinău, str. Florilor, 1
 Tel.: 43-03-60, 49-31-46
 Ministerul Culturii al Republicii Moldova,
 Direcția Edituri, Poligrafie și Aprovizionare cu Cărți